

На основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", број 10/13, 142/14; 103/15 и 101/16), члана 11. Одлуке о буџету општине Параћин за 2021. годину ("Службени лист општине Параћин" бр.47/20), члана 40. Статута општине Параћин ("Службени лист општине Параћин", бр.22/2018 и 4/2019), а по прибављеном мишљењу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, број: 320-00-00862/2021-09 од 11.03.2021. године, Скупштина општине Параћин на седници одржаној 30.03.2021. године донела је

**ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ
РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ОПШТИНУ ПАРАЋИН
ЗА 2021. ГОДИНУ**

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

1.1.1. Географске и административне карактеристике: Општина Параћин се налази у средњем Поморављу, 3,5 км од десне обале Мораве, на тераси реке Црнице која протиче кроз центар града, на 130 метара релативне надморске висине. Подручје општине захвата 541,7 км² на коме живи, према попису из 2002. године, 58.301 становник, од чега 25.292 у самом граду. Број становника према попису из 2011. године, износи 54.242, од чега 24.573 живи у самом граду. Примећује се тренд смањења становника од задњег пописа из 2011. год. По географском положају подручје општине Параћин се налази у долини Велике Мораве, између обронака планине Јухор на западу и Кучајских планина на истоку. У мрежи насеља Србије Параћин спада у групу градова средње величине. Са Њупријом и Јагодином представља трограђе - центар поморавске регије. Параћин је општински центар у мрежи од 35 насеља, са 36 катастарских општина и 41. Месном заједницом. Приградска села Стрижа, Текија и Главица су срасла у градску англомерацију Параћина. Просечна густина насељености износи 94 становника по км².

1.1.2. Природни услови и животна средина: Општина Параћин се налази у подручју умерено континенталне климе, са извесним специфичностима које се испољавају као карактеристике субхумидне климе. На падавински режим овог подручја утицај имају циклонске активности, које се манифестују у продорима влажних и хладних ваздушних маса са Атланског океана, топлих са запада и југозапада из области Средоземља, као и зимских хладних ваздушних маса са севера и североистока. Просечна годишња количина падавина на територији општине Параћин износи 631,9 мм. Најбогатији падавинама је месец мај, са просечном количином падавина од 78,9 мм, а најсувљи су март са 35,8 мм и септембар са 39,2 мм падавина. Од свих годишњих доба зима показује највећу просечну вредност релативне влажности ваздуха са 83,1%, јесен 75,8%, а пролеће са 72,55 %. Основна карактеристика овог подручја је велика учесталост појаве кошаве. Дува у просеку око 200 дана годишње и има веома јаке ударе, посебно у атарима села Лешје и Плана. Меритимни утицај климе се огледа у тенденцији померања температурног максимума на август, а минимум на фебруар, па је често јесен топлија од пролећа. Алувијална раван и ниже речне терасе, углавном су покривени алувијалним седиментима. То су претежно шљункови, пескови и глине. Изузетак чини комплекс Чукаре, узвишење са котом од 329 мнв, изграђен од старијих палеозојских стена и планине Баба са узвишењем од 657 мнв, изграђене од јурских кречњака. Постоје три основна типа земљишта која су заступљена на педолошкој карти општине Параћин. У долини реке Велике Мораве заступљено је најквалитетније земљиште алувијум и алувијално-делувијално земљиште, у реону око ауто пута заступљена је смоница, а у брдским пределима општине Параћин заступљени су плитки сирозем, скелетно земљиште и псеудоглеј. У градском подручју не постоји ни једно активно клизиште. Појава ерозије манифестована је у левим притокама реке Велике Мораве и сливу реке Црнице, а наизраженија је на подручју села Горња Мутница. Површине под шумама на територији општине Параћин заузимају 17.000 ха. Просечна годишња посечена маса у друштвеном сектору је 18.000 м³, а у приватном 6.000 м³. У укупној структури шумских површина 88% су лишћари и

12% четинари. Зеленим покривачем листопадних шума, зељасте и жбунасте вегетације, доминира заједница храстова, букве, мечје леске, ораха, јоргована и тд. Изузетно густе букове шуме налазе се у околини града, а у граду и његовој околини расте питоми кестен, који због своје реткости спада у ендемичне врсте. Дивљи кестен је нешто бројнији. Ниво подземних вода на читавом градском подручју је врло висок и креће се од 1,0 - 10,0 m од површине терена. У општини Параћин водотокови имају водопривредни значај у смислу водоснабдевања, развоја система за наводњавање и слив су река: Велика Морава, Црница и Грза. Целокупно градско подручје покривено је системом за прикупљање и пречишћавање отпадних вода. Велики проблем представља непостојање предтретмана индустријских отпадних вода. На подручју општине Параћин тренутно се ради на санацији акумулације „7. јули“ из које ће се наводњавати око 940 ха пољопривредних површина. Тренутно на територији општине Параћин постоји само једно заштићено природно добро - споменик природе "Врело Грзе", али је у поступку званичног проглашења заштите и "Долина реке Црнице". Подручје "Горње Поморавље" је проглашено за значајно станиште птица.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Број становника на територији општине Параћин, према попису из 2002. године, износи 58.301, од чега 25.292 живи у самом граду, а према попису из 2011. године, број становника износи 54.242, од чега 24.573 живи у граду. У 2016. години број становника је пао на 51.921 становника, а тренд смањења броја становника је посебно изражен у последње 2-3 године, што због смртности, што због миграције ка иностранству радно способног становништва, тако да подаци из 2019. године показују смањење броја становника на 50.262 становника. Посматрајући старосну структуру становништва у општини Параћин лако је доћи до закључка да општина Параћин све убрзаније стари. Број становника за Параћин 1948-2016 Годишња промена становништва у %: [1948-1953] 1,40 %/год. [1953-1961] 1,20 %/год. [1961-1971] 0,51 %/год. [1971-1981] 0,25 %/год. [1981-1991] 0,09 %/год. [1991-2002] 0,86 %/год. [2002-2011] 0,80 %/год. [2011-2016] 0,87 %/год. Узимајући у обзир да је учешће радно способног становништва у укупној популацији 61,74% и становништва старости преко 65 година 19,2%, да је стопа природног прираштаја -3,96 %, тј. негативна, јасно је да општина Параћин стари. Овоме у прилог говори и податак да је по попису из 2011. год. најбројније становништво старости од 55-59 година, са тенденцијом да се та граница подигне на ниво од 60-64 године. По попису из 2002. године, најбројније је било становништво старости од 45 до 49 година, док је по попису из 1971. године најбројнија била популација старости од 15 до 19 година. Тренутно је просечна старост становника у Општини Параћин 43,15 год. (мушкараца 41,9 година, а жена 44,4 године). Подаци указују на то да, ако се ова брзина старења становништва настави, за 20 година ће у општини Параћин бити најбројније становништво старости преко 70 година. Највећи део становништва општине Параћин чини становништво у сеоским насељима. Природни прираштај је негативан, јер је број рођених 2,5 пута мањи од броја умрлих. Највећи проценат становништва је пунолетно становништво (44.790), радно способно. Скоро једну трећину укупног становништва представља издржавано становништво. Полна структура је прилично изједначена, па је разлика између мушкараца и жена 2-3 % у корист жена. Много је више неписмених жена, него мушкараца и то скоро 5 пута више. Највише има становника са средњим образовањем (20.483), затим са основним (12.542), а веома мали проценат становника завршава више и високе школе (свега 10,35 %). Од радно способног становништва, највећи број се бави пољопривредом, трговином, прерађивачком индустријом, шумарством и ловом. Од укупног броја становника, приближно је исти број мушкараца и жена који се баве пољопривредом. Дневне миграције становништва у општини Параћин обављају се најчешће између различитих општинских насеља, или између суседних општина. То су углавном радници који раде у фабрици цемента и фабрици стакла, или ученици који похађају средње школе. Скоро 1000 становника ради или се школује у суседним општинама. Последње деценије запажено је убрзано исељавање становништва у земље западне и источне Европе (Шведска, Швајцарска, Аустрија, Немачка, Чешка, Русија), посебно радно способног становништва од 20-35 година старости. У Општини Параћин према националној припадности најзаступљенији су: Срби (95,67%), затим Роми (1,57%) и они који се неизјашњавају и неопредељују (1,04%), док су остале националности заступљене са незнатним процентима.

Диверзификација руралне економије: Пољопривредну производњу у сеоским подручјима карактерише велика уситњеност катастарских парцела, застарела опрема и машине, старење

становништва због миграције младих ка градском језгру и иностранству, недовољна едукација становништва, шаренило у пољопривредној производњи, ниске цене пољопривредних производа, ниски приноси и слабији квалитет пољопривредних производа од оних који се траже на тржишту ЕУ. Највећи број запосленог становништва ради у прерађивачкој индустрији, нешто мањи у трговини, образовању и здравству. Најмање запослених ради у угоститељству, пољопривреди и пословима са некретнинама. Обзиром да у нашој општини не постоји ни једно пољопривредно добро и само једна, тек формирана пољопривредна задруга, евидентно је зашто је мали број запослених у пољопривреди. Нема развијених канала за откуп и дистрибуцију производа, као ни постројења за замрзавање и паковање пољопривредних производа, недостаје кванташка пијаца, тако да су произвођачи препуштени сами себи и продаји пољопривредних производа на зеленој пијаци. Ако се свему овоме дода и недовољна едукација пољопривредника за примену савремених агротехничких мера, правилно коришћење средстава за заштиту биљака и животиња (пестицида, инсектицида) и других средстава у циљу производње здраве хране, онда је јасно да је стање у пољопривреди више него забрињавајуће. Иако је извршена приватизација највећих фабрика, просечна зарада није највећа у тим фирмама, већ у непрофитабилним делатностима као што су: банкарство, здравство и судство. Највише је незапослених изнад 50 година старости, а најмање између 25 и 30 год. Околина Параћина обилује могућностима за развој културно-историјског, транзитног, излетничког и екскурзионог туризма. Петрушка област је посебна културно-историјска целина којој треба дати одређени значај. Кучајске планине пружају добре услове за развој ловног туризма, док многа сеоска домаћинства, нарочито она у планинским крајевима, могу пружити удобан смештај туристима (нпр. села Забрега и Стубица). Двадесетак километра од Параћина ка Зајечару је излетиште Грза, са два вештачка језера и предивним пејзажима. На изворишту реке Црнице лоцирано је туристичко насеље Сисевац. Оба излетишта имају проблем лоше путне инфраструктуре, на којој се последњих година активно ради. Постоје бројни културно - историјски споменици, као што су манастири, који због своје историјске, архитектонске и ликовне вредности представљају лепоте овог краја: манастир Св. Сисоја у Сисевцу, Св. Петке у Извору, Покров Пресвете Богородице у Лешју, манастир Св. Никола у Својнову, Намасија у Забреги и остаци средњовековног града Петрус код Забреге. Сваке године се у Сисевцу одржава ликовна колонија, као једна од значајних културних манифестација у нашој општини, као и ђачка ликовна колонија на Грзи. У општини се сваке године организују: "Сусрети села", "Дани вина" у Трешњевици, "Дани паприке" у Дреновцу", "Џигеранијада", "Културно спортско лето и спортска зима", "Сајам привреде" и сл. манифестације.

Рурална инфраструктура: Локална самоуправа значајна средства улаже у инфраструктуру, тако да се сваке године асфалтира велики број локалних путева, градских и сеоских улица, уређују се некатегорисани пољски путеви, у циљу обезбеђења што бољих услова за живот у сеоским срединама. У општини Параћин укупно постоји: - 153,57 км локалних путева, од којих 113 км са савременом асфалтном подлогом, 0,09 км путева са туцаником и 33,92 км земљаних путева Дужина Државних путева је 97,4км и сврстани су у четири групе: - Државни пут првог А реда 18,3 км - Државни пут првог Б реда 21,7км - Државни пут другог А реда 27,4км - Државни пут другог Б реда 30 км Након што су предузети значајни радови на санацији постојеће саобраћајне инфраструктуре, започето је и са обезбеђивањем додатног паркинг простора у ширем центру града уређивањем до тада запуштених површина. Главни правац железничког саобраћаја представља међународна магистрална пруга Београд - Ниш - Прешево - државна граница, као део паневропског саобраћајног коридора 10. У селу Давидовац постоји спортски аеродром са дугом традицијом, на коме се редовно одржавају спортске манифестације од локалног, државног и међународног значаја. Водопривредна инфраструктура је релативно добро развијена. Укупна дужина водоводне мреже у општини Параћин је око 250 километара. Укупна годишња потрошња воде је 2,2 милиона м³, од чега је потрошња домаћинстава 1,2 милиона м³. Снабдевање пијаћом водом становништва општине Параћин је преко јединственог водоводног система за град Параћин. Села Главница, Текија, Стрижа, Доње Видово, Шавац, Чепуре, Давидовац, Г. Мутница, Доња Мутница, Клачевица, Крежбинац и Плана пијаћом водом се снабдевају преко главног изворишта код села Извор и система бунара укупног капацитета 250 л/с. За села Поповац, Бошњане и Стубица снабдевање водом обезбеђује се из изворишта Топлик. Број људи обухваћених водоводном мрежом је око 40.000. Параћин је један од ретких градова у Србији са високим степеном изграђености канализационе мреже. Дужина канализационе мреже је 156 км. Систем за одвођење санитарних отпадних вода покрива само град Параћин. Систем је сепаратан, тј. посебно се одводе санитарне, а посебно атмосферске отпадне воде. Индустријске отпадне воде се са или без предtretмана уводе у фекалну канализацију. Канализациона мрежа покрива и велики број села општине Параћин. Сва насеља у општини Параћин су прикључена на

нисконапонску електроенергетску мрежу. Послове дистрибуције електричне енергије, у оквиру којих су и послови планирања и развоја електроенергетске инфраструктуре, на територији општине Параћин, осим села Стубице и насеља Сисевац, обавља ОДС "ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА" д.о.о. Београд, Огранак Јагодина, погон Параћин, а Стубица и Сисевац су у надлежности Огранка Јагодина, погон Ђуприја. Даљи развој енергетског сектора кретаће се и у правцу све веће аутоматизације надзора и контроле процеса дистрибуције електричне енергије. Тренутно се ради на замени светилки са живиним извором светлости, светилкама са натријумовим (ЛЕД) извором светлости, како би се смањила потрошња електричне енергије. Систем јавног осветљења општине Параћин чине 202 трафостанице, од чега 75 у граду и 127 у сеоским месним заједницама. Свака ТС има по један извод за јавно осветљење. На територији општине Параћин уграђена је 7.891 светиљка чија је укупна инсталисана снага 1.128 kWh. Гасификација општине Параћин је започела 1991. године и до сада је изграђено укупно 94,2 км мреже која је у функцији за више од 7.300 потенцијалних потрошача. Предузеће "СРБИЈАГАС" као инвеститор, потписало је Уговор о пословно - техничкој сарадњи на изградњи дистрибутивне гасне мреже са ЈП "ВОДОВОД" Параћин. По том уговору изграђено је 87,71 км мреже, за 2.513 потенцијалних потрошача из месних заједница: Данково, Шавац, Чепуре, Доње Видово и Стрижа. Цела општина је покривена мрежом фиксне и мобилне телефоније. У овом тренутку на територији општине постоје 3 мобилна оператера: "Телеком Србија", "Теленор" и "ВИП". Заступљени су кабловски оператери, интернет се остварује путем АДСЛ - а, кабловског интернета и провајдера бежичног интернета.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Општина Параћин има 54.170 ha обрадивих површина. У долини реке Велике Мораве заступљено је најквалитетније земљиште алувијум и алувијално-делувијално земљиште. У реону око ауто пута заступљена је смоница, а у брдским пределима општине Параћин заступљени су плитки сировозем, скелетно земљиште и псеудоглеј. Од укупних обрадивих површина 21.747 ha се користи као оранице и баште, 1.280 ha као воћњаци, 1.260 ha заузимају виногради, 4.903 ha ливаде, а 2.775 ha пашњаци. На шуме отпада 17.660 ha, а на остало земљиште 4.585 ha, од чега 146 ha на баре и трске, а 4.440 ha на неплодно земљиште. Значајан број пољопривредника се бави мешовитом пољопривредом (ратарство, сточарство, повртарство), па су зато велике површине под житарицама и крмним биљем. Села поред Велике Мораве се углавном баве повртарством, највише саде паприку и коренасто поврће: шаргарепу, першун, целер, цвеклу и роткву. Веома мала количина пољопривредних производа се прерађује, углавном се на пијаци продају као примарни производи. Обзиром да је у општини Параћин комасација извршена само у 2 села: Чепуру и Стрижи, јасно је да нема много пољопривредних газдинстава која поседују велике површине. Највише је оних који поседују од 1-5 ха земље. Тренутно се комасација изводи у делу КО Доње Видово на 1161 ха пољопривредног земљишта. У општини Параћин има укупно 5.586 пољопривредних газдинстава која обухватају 17.425 ха обрадивих површина, од чега је око 3.500 уписано у регистар пољопривредних газдинстава. Највише је оних газдинстава која имају површину од 2-5 ха, а најмање је оних са преко 50 ха, док само једно газдинство има преко 100 ха, од чега највећи део површина отпада на пашњаке и ливаде. Од укупног броја обрадивих површина наводњава се само 837 ха у приватној својини и то највише ораница и башти, али све је веће интересовање за наводњавањем "кап по кап".

Вишегодишњи засади: Општина Параћин располаже добрим земљишним и климатским чиниоцима за развој воћарства и виноградарства. Воћарство је највише распрострањено у тзв. "горњим селима", али све више воћњака је и у селима поред пута Параћин - Појате. За развој виноградарства најпогоднија су подјухорска села: Трешњевица, Рашевица, Поточац и Својново, али и села са леве старне пута Параћин - Појате (Лебина, Крежбинац, Бусиловац, Голубовац), села испод планине Баба: Лешје и Плана, као и земљиште на Карађорђевој брду, где је под виноградом око 180 ха државног земљишта које је у закуп узело предузеће "Рубин" из Крушевца, са тенденцијом да засаде још 20 ха. Под воћњацима се налази укупно 354 ха, од чега на засаде јабука отпада око 62 ха, засаде крушака 35 ха, шљива 183 ха, брескви 9 ха, засаде вишања 14 ха, на засаде ораха и лешника отпада око 40 ха, док засада малина и купина има на мањим површинама. Под виноградима се налази укупно 238 ха. У периоду од 2017. год. године па до данас запажено је повећано интересовање пољопривредника за подизање вишегодишњих засада воћака, највише јабука, крушака, дуња, ораха и лешника, као и за садњу нових винограда.

Сточни фонд: Општина Параћин има добре географске и климатске услове за развој сточарства. Има доста расположивих пашњака и обрадивих ливада за производњу крмног биља и ратарских култура које се користе за исхрану стоке. Најраспрострањеније су површине под луцерком – 1.508 ха, затим под детелином – 952 ха, мешаним травама – 164 ха и под крмним легуминозама 9 ха. Скоро свако пољопривредно газдинство има објекат за чување бар једне врсте стоке, а понека газдинства имају и више изграђених објеката. Објекти за чување стоке су у приватном власништву. Најбројнији су објекти за чување свиња – 4.668, затим говеда – 3.671, живине – 3.229 и остале стоке 1.008 објеката. Према попису пољопривреде из 2012. године, у општини Параћин 4.726 газдинстава располаже са 16.087 условних грла. Најбројнија су газдинства која имају мање од 4 условна грла – 4.061 газдинство, 606 газдинстава има 5-9 грла, 55 од 20 -50 грла, а само 4 газдинства има више од 100 грла. Обзиром на ниске цене стоке и увоза меса из иностранства, запажа се драстично смањење газдинстава која се баве узгојем стоке, посебно узгојем говеда, али се повећава број оних која се баве узгојем оваца и коза. Највише се чувају свиње – 37.374 ком., од чега су само 4.275 крмаче, затим овце – 8.808 грла, од чега су 6.775 овце за приплод, говеда – 6.283 грла, а само је 2.754 крава и најмање бројне су козе – 1.965 ком. и коњи – само 44 ком. Живина је најбројнија 192.558, од чега је највише кокошака, а најмање гусака. Пчеле су заступљене са 5.051 кошницом. Код говеда је углавном заступљена сименталска раса говеда, код оваца расе Виртемберг и праменка, а све чешће и Il de frans, а код коза Алпска и Санска коза. Код свиња су заступљене меснате расе: Јоркшир, Ландрас и Пиетрен, али се све више запажа тренд гајења мангулица и домаће моравке. Кокошке се чувају и због јаја (коке носиле) и због меса. Најтеже је обезбедити сигуран пласман стоке, зато што кланице откупљују стоку по нижим ценама, него што је цена стоке на пијаци, са роком плаћања од 45-60 дана. Чак ни субвенције које даје Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде нису побољшале стање код пласмана стоке, зато што кланичари обарају цену стоке за висину субвенција, тако да практично субвенције користе кланичари, а не пољопривредни произвођачи, којима су оне намењене. Најсигурнија и најраспрострањенија је продаја стоке на сточним пијацама, али и ту цене варирају и зависе од понуде и тражње.

Механизација, опрема и објекти: У општини Параћин пољопривредна механизација је у очајном стању, углавном стара преко 20 година. У задњих неколико година стање се поправља, захваљујући повољним кредитима које даје Министарство пољопривреде у сарадњи са банкама. Сада у општини има 8.431 трактор и 220 комбајна. При набавци прикључних машина, поред Министарства пољопривреде и заштите животне средине, доста је помогла и Општинска управа, издвајајући средства за набавку механизације и опреме. Пољопривредни произвођачи тренутно располажу са: 199 берача кукуруза, 865 тањирача, 3.472 дрљаче, 315 сетвоспремача, 1.431 сејалицом, 1.807 прскалица, 1.674 косилица и 692 растурача минералног ђубрива. Скоро свако пољопривредно газдинство има објекат за чување бар једне врсте стоке, а понека газдинства имају и више изграђених објеката. Најбројнији су објекти за чување свиња – 4.398, у којима се може сместити преко 45.000 свиња, затим објекти за говеда – 3.602, капацитета 22.600 грла, за коке носиле – 3.135, капацитета 230.863 кокошака и објекти за смештај остале стоке 1.008, капацитета 58.388 грла. У задњих неколико година, запажа се повећан број одгајивача и објеката за коке носиле. За смештај пољопривредних производа користе се кошеви – 4.641 ком., затим амбари – 2.655 ком., а најмање има силоса, само 11. Изграђено је 2.675 објеката за смештај пољопривредне механизације, 28 хладњача и 11 сушара. У последњих неколико година све више пољопривредника који се баве повртарством, подижу стакленике и пластенике, да би произвели ране сорте поврћа које постижу бољу цену на пијаци. Тренутно у општини Параћин има 9 стакленика и 281 пластеник.

Радна снага: Од 5.586 пољопривредних газдинстава, колико их има у општини Параћин, око 3.350 газдинстава има само 1-2 лица која живе на газдинству, 1896 газдинстава има 3-4 члана, а око 330 газдинстава има 5-6 чланова. Само 8 газдинстава има више од 7 лица која стално живе на газдинству. У укупном броју оних који се баве пољопривредом мушкарци су нешто бројнији од жена, а 3 пута више је мушкараца запослених на газдинствима, него жена. На пољопривредним пословима годишње се ангажује преко 4000 сезонских радника, а исто толико је и стално запослених на газдинствима која се баве искључиво пољопривредом. Пољопривредна газдинства која имају 1-2 члана су углавном старачка газдинства са преко 65 година по члану, без школе, или са 4 разреда основне школе. На газдинствима где живи више од 7 чланова, обично су заступљене 3 генерације, где школска спрема сваког појединца зависи од година старости. Најраспростарњенија и најбројнија су газдинства на којима стално живе и баве се пољопривредом лица са ССС.

Структура пољопривредних газдинстава: У општини Параћин има 5.586 пољопривредних газдинстава, од чега 4.726 газдинстава располаже са 16.087 условних грла. Највише газдинстава располаже са 2-5 ха обрадивог земљишта (1.959), са 1-2 ха располаже 1.363 газдинства, мање од 1 ха поседује 1.287 газдинстава, 714 има од 5-10 ха, а само 73 газдинстава не располаже обрадивим земљиштем..

Производња пољопривредних производа: У општини Параћин најзначајнија у пољопривредној производњи је биљна производња и то: повртарство, затим ратарство и воћарство, али упоредо са биљном производњом, веома је важна и сточарска производња. Најраспрострањенија култура у општини Параћин је кукуруз, који заузима највеће посејане површине од 5.864 ха. Веома распрострањена у сетвеној структури је и пшеница која заузима 3.708 ха. Након тога, по површинама које заузимају иду јечам - на 816 ха, овас на 320 ха и махунарке на 19 ха. Најраспрострањеније повртарске културе су: паприка - 126 ха, шаргарепа и друге коренасте биљке (цвекла, целер, першун, паштрнак) - 51 ха, купус - 35 ха, парадајз - 9 ха, а око 8 ха отпада на бостан и јагоде. На подручју општине Параћин није заступљена органаска производња и још увек нема заинтересованих који би отпочели са том врстом производње.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: У Општини Параћин средином деведесетих година постојале су 3 пољопривредне задруге и једно пољопривредно добро. Са доношењем Закона о повраћају пољопривредног земљишта ранијим власницима, земљиште које су користиле земљорадничке задруге је враћено ранијим власницима, а задруге су почеле да пропадају. Сада у општини Параћин постоји само једна земљорадничка задруга "Агро-Економија 2017 Дреновац", која још увек није почела активно да функционише. Пољопривредно добро "1.Мај" је интегрисано у фабрику "Холцим - Србија" у Поповцу (са променом власничке структуре садашњи назив је "СРН" д.о.о. Поповац). Општинска управа Параћин је пружила и пружа стручну помоћ пољопривредним произвођачима у формирању пољопривредних удружења, тако да сада на територији општине постоји 39 пољопривредних удружења. Од тога, 7 удружења се искључиво бави повртарском производњом, 2 су формирана од одгајивача сименталске расе говеда, 1. Удружење одгајивача оваца, 1. Удружење одгајивача свиња, 1. Удружење воћара, а остала удружења су мешовита, састављена од: ратара, сточара и повртара. Удружења су у општини Параћин почела да се формирају 2006. године и у почетку су била прилично неорганизована, али са годинама су почела да показују све већи професионализам. Радо се одазивају присуством на стручним едукацијама и све боље су информисани о конкурсима и субвенцијама које дају Министарство пољопривреде и локална самоуправа. Међутим, преусмеравањем општинских субвенција од удружења ка регистрованим пољопривредним газдинствима, дошло је до гашења неких удружења, тако да је тренутно у општини Параћин 39 регистрованих удружења, од некадашњих 44.

Трансфер знања и информација: Пољопривредни произвођачи су веома заинтересовани за обуке и предавања и то како она која организује ПССС Јагодина, тако и за све врсте обука организованих од стране: истраживачких установа, привредних субјеката, НВО и локалне самоуправе. Стручна служба ЈЛС се труди да едукацију пољопривредника обавља у време зимског периода, када је мали интензитет радова у пољопривреди, организујући предавања за која пољопривредници покажу највише интересовања. Најчешће су то предавања на теме: - нове сорте поврћа и њихово гајење - расађивање повртарских култура - заштита повртарских и ратарских култура - исхрана преживара - гајење оваца и коза - ратарске културе краће вегетације - пчеларство - ИПАРД фондови - формирање задруга - органска производња

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Кредитна подршка	100.2	1.000.000,00	0,00	100	24.000,00	0,00
	УКУПНО		1.000.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	8.000.000,00	50	0,00	0,00
2	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	3.000.000,00	100	0,00	0,00
3	Управљање ризицима	104	1.000.000,00	50	50.000,00	0,00
4	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга	301	6.700.000,00	100	0,00	0,00
5	Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	2.000.000,00	50	350.000,00	0,00
	УКУПНО		20.700.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	310.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		310.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	601 Израда стратешких планова	601	1.500.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		1.500.000,00				

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	23.510.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	1.000.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	20.700.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	310.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	1.500.000,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Мере подршке су намењене регистрованим пољопривредним газдинствима са територије општине Параћин, у висини од 50% потраживаних средстава без ПЦВ-а и усмерене су за набавку пољопривредне механизације и опреме, система за наводњавање, садница воћа и квалитетних расних грла стоке. Такође се део средстава издваја за едукацију пољопривредника, кроз посете Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду и неком од пољопривредних сајмова у иностранству. Део средстава је опредељен за рурални развој Месних заједница, кроз рекултивацију и уређење некатегорисаних пољских путева у селима општине Параћин, како би се омогућио и олакшао приступ механизације до њива и подигао квалитет живота у сеоским срединама. Кроз пројекат комасације, који се одвија у делу КО Доње Видово, тежи се укрупњавању парцела, чиме ће се индивидуалним пољопривредним произвођачима омогућити бржа, квалитетнија и јефтинија обрада пољопривредних површина. Очекује се да ће планиране мере подршке које су намењене индивидуалним пољопривредним произвођачима, омогућити квалитетнији живот у сеоским срединама, повећати продуктивност и ефикасност рада на пољопривредним газдинствима, подстаћи удруживање и формирање пољопривредних земљорадничких задруга.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: ЈЛС своје потенцијалне кориснике о мерама подршке информисање путем: - на огласној табли у холу ЈЛС - путем интернет презентације општине - локалних средстава информисања - преко Одељења за ЛЕР

Мониторинг и евалуација: За мониторинг и евалуацију Програма задужено је Одељење за ЛЕР – Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности. Одељење за ЛЕР прати годишњу реализацију, остварене резултате и ефекте спроведених мера Програма и даје предлог о даљем спровођењу истих или увођењу нових мера подршке. Представници Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности контролишу извођење радова на рекултивацији пољских путева, што се документује фотографијама са терена

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

2.1.1. Образложење: Мера подршке за унапређење примарне пољопривредне производње и прераде путем кредитне подршке подстиче се пораст квалитета и квантитета производње на локалном нивоу, а у складу са Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014-2024. Кредитна подршка има за циљ унапређење пољопривредне производње у свим областима пољопривредне производње и прераде на територији општине Параћин. Пољопривреда је делатност у којој се ангажује велики износ новчаних средстава сваке године, било да се ради у улагању новца у репроматеријал, или о улагању у нове засаде, основно стадо, наводњавање, механизацију и остале инвестиције. Константни извори финансирања су не само предуслов за повећање производње, већ и за одржавање већ постојећег нивоа производње. Свако пољопривредно газдинство које жели да успешно послује и повећа производњу и профит, набавком механизације или квалитетних грла стоке, пољопривредни кредит види као могућност обезбеђења готовог новца. Кредитна подршка путем субвенционисање камате за пољопривредне кредите представља меру којом се пољопривредним газдинствима омогућава лакши приступ коришћењу кредита код пословних банака и на тај начин се стварају повољнији економски услови за обезбеђење неопходних импута за постојећу производњу и за инвестиционе активности за започињање и унапређење пољопривредне производње и прераде.

2.1.2. Циљеви мере: Општи циљеви: Стабилност прихода пољопривредних газдинстава и побољшање продуктивности и квалитета пољопривредне производње и прераде. Специфични циљеви: Модернизација производње и прераде и унапређење квалитета производа у свим областима пољопривредне производње, повећање површина под засадама, повећање сточног фонда.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је комплементарна са Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020. године.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица-носиоци пољопривредног газдинства са територије општине Параћин, уписана у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом у 2021. год.

2.1.5. Економска одрживост: Подносилац захтева за ову меру не мора да докаже економску одрживост.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: - Да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, са пребивалиштем и производњом на територији општине Параћин - Да пољопривредни кредит износи од 50.000,00 динара до 200.000,00 динара

2.1.7. Специфични критеријуми: Корисник средстава мора да поседује у власништву или закупу пољопривредно земљиште и то у области: сточарства (ради производње ратарских култура за исхрану стоке) и то: - у говедарству (за краве музаре) - мин. 2 ха; - за тов јунади - мин.3 ха; - у свињарству - мин. 1,5 ха; - у овчарству и козарству - мин. 1,5 ха; биљне производње: - у воћарству и виноградарству - мин. 0,5 ха - за производњу јагодичастог воћа -мин. 0,2 ха - за производњу воћно-лозног садног материјала - мин. 0,5 ха повртарства: - за организовање производње на отвореном простору - мин. 0,5 ха - за пластеничку производњу - мин. 0,04 ха хортикултурне производње: - за производњу украсног биља, четинара и дендро материјала- мин. 0,5 ха - за производњу цвећа - мин. 0,02 ха пчеларској производњи - мин. 10 друштава и живинарској производњи - регистрована фарма са додељеним ветеринарским контролним бројем у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.1.9. Критеријуми селекције:

2.1.10. Интензитет помоћи: Исплата 100% ефективне камате за кредите од 50.000 до 200.000,00 динара (камата на кредит не може бити већа од 12 %).

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број одобрених кредита за које је исплаћена субвенционисана номинална камата

2.1.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности. Начелник управе расписује Конкурс за исплату камата на кредите које додељују пословне банке. Конкурс ће бити отворен до утрошка средстава, а најкасније до 15.11.2021. године. Уз захтев се прилаже: - фотокопија личне карте подносиоца захтева, - потврда о активном статусу у регистру пољопривредних газдинстава (активно и комерцијално), - извод са подацима о структури биљне производње и структури сточног фонда (за унапређење и развој сточарске производње) које издаје Управа за трезор - доказ о регистрованој фарми са додељеним ветеринарским контролним бројем за живинарску производњу. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности и Одбора за пољопривреду и развој села, а захтеви који испуњавају услове, биће ранжирани по редоследу подношења захтева и достављани банци у даљу процедуру. Исплата средстава врши се уплатом на текући рачун банке, једном месечно, након извештаја банке о испуњености услова за добијање кредита. У периоду од 15-31. децембра, банке ће бити у обавези да Управи за инвестиције пошаљу извештај о стању исплаћених камата

2.2. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.2.1. Образложење: У складу са Стратегијом пољопривреде и руралног развоја највећи део буџетских средстава је управо намењен расту конкурентности. У оквиру ЈЛС подстицаји би били намењени регистрованим пољопривредним газдинствима и обухватили би набавку: пољопривредне механизације и опреме, пластеника, система за наводњавање, набавку квалитетног приплодног материјала, садница воћа и винове лозе, пчелињих друштава и тд. Мера инвестиције у материјална средства пољопривредних газдинстава подржава мала пољопривредна газдинства у циљу унапређења процеса производње, а све ради постизања веће економске ефикасности и дугорочне одрживости. Ова газдинства не карактерише специјализована производња. Кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа, високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене у ланцу исхране, лоша техничка опремљеност газдинства, односно застарела механизација, низак степен образовања и стручне оспособљености итд. Постоји потреба да се овом мером утиче на повећање приноса и побољшање агро-техничких мера, као и модернизацију ситне механизације и опреме.

2.2.2. Циљеви мере: Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, повећање производње, побољшање квалитета производа, смањење трошкова производње, повећање површина у заштићеном и полузаштићеном простору, повећање наводњаваних површина системом 'кап по кап' и тд.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је усаглашена са Националним програмом за рурални развој РС 2018-2020.

2.2.4. Крајњи корисници: Регистрована пољопривредна газдинства са територије општине Параћин уписана у РПГ у 2021. год.

2.2.5. Економска одрживост: Корисници немају обавезу достављања бизнис плана.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за избор програма и пројеката који се финансирају или суфинансирају из буџета општине Параћин су: 1. Да је пољопривредно газдинство уписано у РПГ и да је у активном статусу; 2. За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити

подстицаје по неком другом основу (субвенције Министарства пољопривреде, донације, ИПАРД); 3. Регистровано пољопривредно газдинство мора наменски да користи набављену механизацију или опрему, расна грла, пластенике и сл.и не може да их отуђи у периоду од три године од дана набавке. 4. Висина рачуна за инвестицију не може бити мања од 20.000,00 динара, ни већа од 100.000,00 динара.

2.2.7. Специфични критеријуми: Сектор млека 1. Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ од 1 -10 млечних крава у моменту подношења захтева за коришћење подстицаја; 2. У случају набавке нових машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ максимално 20 млечних крава; 3. У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која, у моменту подношења захтева за коришћење поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 3-10 квалитетних приплодних грла говеда млечних раса, Сектор меса Прихватљиви корисници су они корисници који у Регистру објеката (у складу са Правилником о регистрацији, односно одобравању објеката за узгој, држање и промет животиња - 'Службени гласник РС', 36-2017) имају регистроване објекте са капацитетима за тов/узгој: мање од 20 јунади и/или мање од 150 грла приплодних оваца/коза и/или мање од 30 приплодних крмача и/или мање од 100 товљеника свиња у турнусу и/или од 1.000-3.999 бројлера у турнусу. У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних животиња прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 грла квалитетних приплодних говеда товних раса или 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза, или 5-100 грла квалитетних приплодних крмача. Сектор производње комзумних јаја нема специфичних критеријума прихватљивости. Сектор производње воћа, грозђа, поврћа, хмеља и цвећа 1. Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције имају у свом власништву мање од 2 ха воћа или винове лозе, или мање од 0,5 ха јагодичастог воћа и хмеља; односно од 0,1 - 0,5 ха цвећа, односно од 0,2 - 1 ха винове лозе; 2. За инвестиције у подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоним) и матичних засада воћака, хмеља и винове лозе, прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства: са 0,1- 0,5 ха јагодастих врста воћака и хмеља; 0,3- 2 ха другог воћа; 0,1 - 0,5 ха цвећа; 0,2 - 1 ха винове лозе, у моменту подношења захтева за коришћење подстицаја. 3. Пољопривредна газдинства са капацитетом мањим од 0,05 ха пластеника или мањим од 2 ха производње поврћа на отвореном простору у моменту подношења захтева за коришћење подстицаја. Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа) 1. Пољопривредна газдинства која у моменту подношења захтева за коришћење подстицаја. Имају мање од 5ха земљишта под осталим усевима. 2. За инвестиције за набавку машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која у моменту подношења захтева за коришћење подстицаја имају мање од 10 ха земљишта под осталим усевима. Сектор пчеларства 1. Прихватљиви корисници за набавку кошница, машина и опреме за пчеларство су пољопривредна газдинства која у моменту подношења захтева за коришћење подстицаја имају 5- 30 кошница.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.1.2	Изградња капацитета за прикупљање, обраду, паковање, складиштење и одлагање чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, укључујући инсталацију опреме
101.1.3	Опрема за мжу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну;
101.1.7	Опрема за третман папака
101.1.11	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12	Машине за сетву
101.1.13	Машине за заштиту биља
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева
101.2.2	Изградња објеката за прикупљање, обраду, паковање, складиштење и одлагање чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, укључујући инсталацију опреме
101.2.3	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака
101.2.4	Изградња/реконструкција као и опремање објеката за гајење крмача и производњу прасади за тов
101.2.5	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту ст
101.2.10	Машине за примарну обраду земљишта
101.2.11	Машине за допунску обраду земљишта
101.2.12	Машине за ђубрење земљишта
101.2.13	Машине за сетву
101.2.14	Машине за заштиту биља
101.2.15	Машине за убирање односно скидање усева
101.2.18	Машине и опрема за наводњавање усева
101.3.3	Изградња/реконструкција као и опремање објеката за манипулацију, одлагање и обраду стајњака
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.3	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадама
101.4.4	Подизање/набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада
101.4.7	Набавка опреме и уређаја за припрему земљишта и супстрата за гајење биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.8	Набавка опреме и уређаја за сетву, садњу и мулчирање (са фолијом)
101.4.12	Набавка бокс палета за транспорт и складиштење производа
101.4.13	Набавка опреме-линија за чишћење и прање производа
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.21	Машине за ђубрење земљишта
101.4.22	Машине за сетву
101.4.23	Машине за садњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.25	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.7	Машине за убирање односно скидање усева
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.6.1	Набавка нових пчелињих друштава
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

2.2.9. Критеријуми селекције:

2.2.10. Интензитет помоћи: За све инвестиције у оквиру ове мере одобрава се 50% од укупне вредности инвестиције без ПДВ-а, минимални износ захтева не може бити мањи од 20.000,00 динара, а максимални не може прелазити 100.000,00 динара.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Укупан број одобрених захтева

2.2.12. Административна процедура: Посебна мерила и критеријуме за одобравање средстава

пољопривредним газдинствима утврђује Одбор за пољопривреду и развој села. Након утврђених критеријума конкурс расписује Начелник Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности, а затим се конкурс објављује на огласној табли Управе и на интернет страници општине Параћин. Пријава на конкурс подноси се Управи за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности, са назнаком "Пријава на Конкурс за подршку регистрованим пољопривредним газдинствима". Комплетна конкурсна документација се доставља у затвореној коверти. Благовременом доставом сматра се препоручена поштиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Уз захтев се подноси посебна пријава, на одређеном обрасцу који је прописала локална самоуправа. Уз пријаву, подносилац је дужан да обавезно приложи: - потврду о упису у регистар пољопривредних газдинстава у активном статусу за 2021. годину - документацију која ће бити наведена у расписаном конкурсном основу предлога Одбора за пољопривреду и развој села, Начелник Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности доноси Решење о финансирању пољопривредног газдинства из буџета Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности.

2.3. Назив и шифра мере: 102 Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

2.3.1. Образложење: У нашој земљи пољопривредници не могу да се похвале тиме да желе да се удружују. Ако се удружења и оснивају по селима, обично нису дугог века, јер често чујемо од пољопривредника да им удружења нису потребна и да је најбоље радити сам за себе. За разлику од нас, у земљама Европе удруживање представља основу пословања пољопривредника, јер је појединац непрепознатљив за озбиљан наступ на тржишту, већ само као група произвођача, удружење, асоцијација, кластер, као и други облици удруживања који тржишту могу да понуде квалитет, квантитет и континуитет пољопривредних производа.

2.3.2. Циљеви мере: Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, повећање производње, побољшање квалитета производа, смањење трошкова производње, јачање позиције на тржишту продаје пољопривредних производа, унапређење и заштита локалне економије и тд.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је усаглашена са Националним програмом за рурални развој РС 2018-2020.

2.3.4. Крајњи корисници: Корисници мере су пољопривредна удружења, чији су чланови физичка лица - носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава.

2.3.5. Економска одрживост: Корисници мере имају обавезу достављања пројекта/активности са временским оквиром и финансијским планом

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за избор програма и пројеката који се финансирају или суфинансирају из буџета општине Параћин су: 1. Да је удружење регистровано код Агенције за привредне регистре; 2. Да је седиште удружења на територији општине Параћин 3. Да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима (субвенције Министарства пољопривреде, донације, ИПАРД);

2.3.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници за ову меру су удружења: - у чијој је регистрацији као област остваривања циљева евидентирано унапређење пољопривредне производње - удружења која имају најмање 5 чланова - носиоца РПГ са територије општине Параћин.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Реализација пројекта на територији Општине Параћин	да	
2	Удружење регистровано код Агенције за привредне регистре	да	

2.3.10. Интензитет помоћи: Укупна средства издвојена за ову меру износе 1.500.000,00 динара. За све инвестиције у оквиру ове мере одобрава се 100% од укупне вредности пројекта.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Укупан број одобрених захтева

2.3.12. Административна процедура: Посебна мерила и критеријуме за одобравање средстава удружењима грађана утврђује Одбор за пољопривреду и развој села. Након утврђених критеријума конкурс расписује Начелник Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности, а затим се конкурс објављује на огласној табли Управе и на интернет страници општине Параћин. Пријава на конкурс подноси се Управи за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности, са назнаком "Пријава на Конкурс за подршку удружењима грађана". Комплетна конкурсна документација се доставља у затвореној коверти. На основу предлога Одбора за пољопривреду и развој села, Начелник Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности доноси Решење о финансирању удружења из буџета Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности.

2.4. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.4.1. Образложење: Последњих година сведоци смо бројних временских непогода које су нанеле велике штете пољопривреди. Климатски услови су се, због глобалног загревања, знатно променили, па ће и у будућности бити много више непредвидивих и неочекиваних непогода, на које човек не може да утиче. Једини начин да пољопривредник заштити своје усеве, плодове и животиње је да их осигура. Многе осигуравајуће куће нуде осигурање усева и плодова од града, пожара, олује, мраза, поплаве и тд. Осигурањем животиња покривени су ризици угињућа или принудног клања, као и додатна покрића од различитих врста ризика карактеристичних за сточарску производњу.

2.4.2. Циљеви мере: Циљ мере је да се пољопривредним произвођачима пружи подршка да осигурају своје усеве и стоку, чиме се обезбеђује смањивање негативних последица штета, проузрокованих природним непогодама и другим ванредним ситуацијама.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је усаглашена са Националним програмом за рурални развој РС 2018-2020.

2.4.4. Крајњи корисници: Физичка лица - носиоци комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава

2.4.5. Економска одрживост: Није потребан бизнис план.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: - Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава у општини Параћин, са активним статусом у 2021. год. - Потписана изјава да не постоји захтев за исту субвенцију у Управи за аграрна плаћања

2.4.7. Специфични критеријуми: - регистрована пољопривредна газдинстава који имају усеве и плодове, расаднике и вишегодишње засаде на територији општине Параћин, уписане у регистар пољопривредних газдинстава под одговарајућим биљним културама - регистрована пољопривредна газдинстава која имају пријављен сточни фонд у регистар пољопривредних газдинстава

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.3	Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Нема посебних критеријума	не	

2.4.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја за осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња је 50% од висине премије осигурања без урачунатог пореза на премију неживотног осигурања. Максимални износ подстицаја по кориснику је 40.000,00 динара, а минимални износ прихватљиве полисе је 2.000,00 динара.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број поднетих захтева за исплату подстицаја за осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња
2	Број исплаћених полиса осигурања

2.4.12. Административна процедура: Захтев за подстицаје за осигурање подноси се Управи за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности. Уз захтев се прилаже документација прописана јавним позивом. Чланови Одбора за пољопривреду и рурални развој задржавају право да од подносиоца захтева, ако се за тим укаже потреба, потражују додатну документацију или да изврше контролу обиласком газдинства. Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих комплетних захтева до утрошка расположивих средстава, а крајњи рок за подношење захтева је 15.10.2021. године.

2.5. Назив и шифра мере: 301 Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга

2.5.1. Образложење: Према Закону о пољопривредном земљишту ('Службени гласник РС', број: 41/09, 112/15) локалне самоуправе су у обавези да средства добијена од издавања пољопривредног државног земљишта у закуп, а према Годишњем програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, реализују за намене које су наведене у програму (уређење пољских путева, наводњавање, одводњавање, комасацију, регулисање водотока који угрожавају пољопривредно земљиште итд.). У 2021. години део одређених средстава ће се утрошити за рекултивацију и уређење некатегорисаних пољских путева у селима општине Параћин и надзор над изведеним радовима. Инвестираће се и у комасацију у делу КО Доње Видово, јер велики број газдинства карактерише специјализована повртарска производња, па је кључни проблем уситњеност поседа, високи трошкови производње, мање квалитетна обрада итд. Део средстава се планира за геодетско - техничке радове у процесу комасације, надзор стручне фирме која ће пратити извођење геодетско - техничких радова, трошкове за рад Комисије за комасацију и тд.

2.5.2. Циљеви мере: Укрупњавање и груписање поседа, решавање имовинско правних односа, квалитетнија обрада, повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње, повећање наводњаваних површина, уређење мреже некатегорисаних пољских путева, искрчене шикаре, шибље и непотребно дрвеће, сачуваност ветрозаштитних појасева. Ревитализација и рекултивација пољских путева доводи до лепшег изгледа села, олакшане манипулације механизацијом до њива, жетве и бербе плодова и њихов транспорт. Ова мера има за циљ да подстакне власнике имања поред чијих њива пролази пољски пут да искрче шибље, жбуње и дрвеће на својим међама, а такође и да Савети МЗ- а ангажују геометре који ће тачно измерити ширину некатегорисаног пута и на тај начин вратити несавесне власнике у границе својих њива.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је усаглашена са Националним програмом за рурални развој РС 2018-2020, Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије (2014-2024) и Програмом комасације за део КО Доње Видово.

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисник је ЈЛС Параћин и пољопривредни произвођачи - учесници комасације.

2.5.5. Економска одрживост: Није потребан бизнис план.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: - да је усвојен Програм комасације дела КО Доње Видово - да је формирана Комисија за комасацију, према Закону о пољопривредном земљишту ('Службени гласник РС' бр.41/09, 112/15, 80/2017 и 95/2018 - др.закон) и да су утврђена њена права и обавезе другим законским и подзаконским актима. - да локална самоуправа има део обезбеђених средстава за извођење комасације у Доњем Видову, најмање 30% од укупно потребних средстава.

2.5.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
301.2	Инвестиције у израду, унапређење или проширење свих типова инфраструктуре мањег обима, укључујући инвестиције у обновљиве изворе енергије

2.5.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Нема посебних критеријума селекције	не	

2.5.10. Интензитет помоћи: Уредбом о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2021. год. и Конкурсом који расписује Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, тачно ће бити дефинисана висина подстицаја за ревитализацију пољских путева. За реализацију комасације ЈЛС Параћин издваја 30% од укупно потребних средстава, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде 70% потребних средстава.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број листова непокретности
2	Број донетих Решења о расподели комасационе масе
3	Број жалби на донешена Решења о расподели комасационе масе
4	Дужина некатегорисаних путева који су урађени у поступку комасације /у метрима/
5	Број рекултивисаних и уређених пољских путева по МЗ - а

2.5.12. Административна процедура: Реализацију ове мере спроводе и контролишу: Управа за пољопривредно земљиште Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Јавне набавке ЈЛС, Управа за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности, Комисија за комасацију и одабрана фирма која обавља послове надзора над изведеним радовима. Комисија за јавне набавке у поступку комасације, одређује процењену вредност набавке, одређује рок за достављање понуда, критеријуме за избор понуде и бодовање за економски најповољнију понуду, врши избор најповољнијег понуђача и са њим склапа Уговор о извођењу радова, који потписује Начелник Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности. Сагласно члану 35. Закона о пољопривредном земљишту, истовремено са доношењем Одлуке о спровођењу комасације, Скупштина општине Параћин образовала је Комисију за комасацију, која спроводи поступак комасације. Стручне и административне послове комисије обавља Секретар комисије, дипломирани правник кога је именovala Скупштина општине Параћин из редова запослених у управи општине Параћин.

2.6. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

2.6.1. Образложење: Модернији приступ тржиštu ради задовољавања потреba савременог потрошача, захтева прилагођавање обима и квалитета производње, а посебно испуњење хигијенских стандарда производа, стандарда у области безбедности хране и очувања животне средине. Услед повећаног броја криза везаних за безбедност хране, долази до растућег броја захтева за безбедним производима, посебно од стране великих трговаца и прерађивача. Стандарди квалитета за већину производа прописани су посебним правилницима којима се ближе прописују услови у погледу квалитета хране. Ако произвођачи и прерађивачи желе да снабдевају неке од већих трговачких ланаца, они морају да имају неке од захтеваних стандарда да би били боље позиционирани на тржишту, а самим тим имали и олакшану продају на тржишту. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је отпочело са доношењем прописа којима се олакшава производња малим производним капацитетима и смањују се финансијска оптерећења и административне препреке у погледу изградње, уређења и опремања објеката за мале и традиционалне произвођаче. На овај начин се подстиче економија на селу кроз повезивање сопствене производње и прераде на газдинству и продаје малих количина директно потрошачу. Овом мером планирана су подстицајна средства за увођење стандарда квалитета и сертификацију у пољопривредној производњи и преради истих, као и подршка преради на газдинству.

2.6.2. Циљеви мере: Циљеви ове мере су: подизање квалитета примарних и прерађених пољопривредних производа, заштита здравља људи, повећање конкурентности производа, стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, повећање обима производње, повећање броја пољопривредних газдинстава која се укључују у унапређење производње сертифицираних производа и капацитета за њихову прераду и сл.

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је усаглашена са мером Националног програма руралног развоја од 2018. до 2020. године.

2.6.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су лица уписана у Регистар пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу и то могу бити: - физичка лица - носиоци комерцијалних регистрованих пољопривредних газдинстава, - предузетници који имају регистровано пољопривредно газдинство - земљорадничке задруге чији су чланови уписани у РПГ

2.6.5. Економска одрживост: Економску одрживост подносилац захтева доказује склопљеним уговором са овлашћеном сертификационом кућом.

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: - пољопривредно газдинство мора да буде уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; - пребивалиште и производња газдинства морају да буду на територији Општине Параћин; - предузетници и земљорадничке задруге треба да буду уписани у Регистар привредних субјеката са седиштем и производњом на територији Општине Параћин - потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима;

2.6.7. Специфични критеријуми: - Закључен уговор о вршењу контроле производње са овлашћеном сертификационом кућом. - Специфични критеријум за све инвестиције у оквиру подршке преради на газдинству је да за одређени вид прераде пољопривредних производа корисници, по реализацији инвестиције, буду регистровани у складу са позитивно правним прописима, да је објекат у оквиру кога се реализује инвестиција на територији Општине Параћин и да се користи на основу права својине или на основу права закупа у периоду од најмање пет година, почев од календарске године за коју подноси захтев за остваривање права на подстицаје. - Специфични критеријуми за инвестиције у оквиру подршке преради на газдинству - 304.5 по секторима су: • Прерада млека и маркетинг и Прерада меса и маркетинг • Прерада, сушење и замрзавање воћа, поврћа и грожђа и маркетинг, • Прерада, сушење и паковање гајеног, зачинског, лековитог и ароматичног биља, као и маркетинг, • Прерада и паковање пчелињих производа • Прерада, сушење и замрзавање гајених врста гљива и маркетинг Регистрована пољопривредна газдинства су прихватљиви корисници уколико, поред напред наведених специфичних услова, имају заснован одређен вид производње на пољопривредном газдинству: производњу на минимум 0,5 ха воћа, грожђа, поврћа, односно 0,15 ха у заштићеном простору или да у структури биљне производње имају уведено производњу гајених печурака или лековитог биља. Специфични критеријум за земљорадничке задруге је да чланови задруге у структурама биљне производње својих пољопривредних газдинстава, на територији општине Параћин свеукупно имају уписано најмање 1,99 ха јагодастог воћа, 4,99 ха другог воћа, 1,99 ха винове лозе, производњу у затвореном простору 0,49 ха или повртарску

производњу на отвореном на 2,99 ha. Прерада пчелињих производа и маркетинг - регистрована пољопривредна газдинства су прихватљиви корисници уколико, поред напред наведених специфичних услова, имају на сопственом пољопривредном газдинству најмање 30 кошница.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.1	Подршка бреднирању поризвода и региона
304.2	Подршка за заштиту географског порекла производа
304.3	Подршка за заштиту имена производа
304.4	Подршка за увођење система квалитета
304.5	Подршка преради на газдинству
304.5.1.1	Набавка опреме за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека и производа од млека
304.5.1.4	Маркетинг производа
304.5.3.1	Набавка опреме и уређаја за сушење воћа, поврћа и грожђа, као и њихових производа
304.5.3.2	Набавка опреме и уређаја за замрзавање воћа и поврћа, као и њихових производа
304.5.3.3	Набавка опреме и уређаја за бланширање, пастеризацију и стерилизацију производа
304.5.3.4	Набавка опреме за пријем воћа, поврћа и грожђа, као и прераду, пуњење и паковање њихових производа
304.5.3.9	Маркетинг производа
304.5.5.1	Набавка опреме и уређаја за сушење гајеног зачинског, лековитог и ароматичног биља, као и њихових производа
304.5.5.2	Набавка опреме за прераду гајеног зачинског, лековитог и ароматичног биља као и њихових производа
304.5.5.5	Набавка опреме и уређаја за паковање и складиштење гајеног зачинског, лековитог и ароматичног биља, као и њихових производа
304.5.5.9	Маркетинг производа
304.5.6.1	Набавка опреме и уређаја за прераду пчелињих производа
304.5.6.2	Набавка опреме и уређаја за паковање и складиштење пчелињих производа
304.5.6.6	Маркетинг производа
304.5.7.1	Набавка опреме и уређаја за сушење гајених врста гљива, као и њихових производа
304.5.7.2	Набавка опреме и уређаја за замрзавање гајених врста гљива, као и њихових производа
304.5.7.3	Набавка опреме и уређаја за бланширање, пастеризацију и стерилизацију производа
304.5.7.4	Набавка опреме за пријем, прераду, пуњење и паковање гајених врста гљива и њихових производа
304.5.7.8	Маркетинг производа
304.5.8.4	Набавка опреме за пријем воћа, поврћа и грожђа, као и прераду, пуњење и паковање њихових производа
304.5.8.8	Маркетинг производа

2.6.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1		не	

2.6.10. Интензитет помоћи: За све инвестиције у оквиру ове мере одобрава се 50% од укупне вредности инвестиције без ПДВ-а.

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Укупан број одобрених захтева

2.6.12. Административна процедура: Посебна мерила и критеријуме за одобравање средстава утврђује Одбор за пољопривреду и развој села. Након утврђених критеријума конкурс расписује Начелник Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности, а затим се конкурс објављује на огласној табли Управе и на интернет страници општине Параћин. Пријава на конкурс подноси се Управи за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности, са назнаком "Пријава на Конкурс за подршку економских активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду, као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима." Комплетна конкурсна документација се доставља у затвореној коверти. Уз захтев се подноси: - потврда о упису у регистар пољопривредних газдинстава у активном статусу за 2021. годину - документација која ће бити наведена у конкурсном предлогу Одбора за пољопривреду и развој села, Начелник Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности доноси Решење о финансирању подносиоца захтева из буџета Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности.

2.7. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.7.1. Образложење: Индивидуални пољопривредни произвођачи из свих села са територије општине Параћин, који желе да се упознају са новостима у пољопривреди, најновијом механизацијом која се користи у свету, органском пољопривредом, новим расама стоке итд., биће посетиоци Међународног пољопривредног сајма у Новом Саду у 2021. години. Досадашње посете пољопривредни произвођачи су користили и за куповину нове механизације по нижим - сајамским ценама, куповину расних грла стоке, повезивање са другим пољопривредним произвођачима, земљорадничким задругама, пољопривредним удружењима и сл. У зависности од заинтересованости пољопривредника, општина Параћин организује и посете међународним пољопривредним сајмовима у иностранству. До сада су пољопривредници општине Параћин посетили пољопривредне сајмове у: Паризу, Берлину, Верони, Пловдиву, Сарагоси, Сен Галену, Kielce (Пољска) и Измиру у Турској.

2.7.2. Циљеви мере: Студијска путовања су одличан начин да се пољопривредницима директно представе нова искуства и технологије, где на лицу места могу да сагледају све користи и да поразговарају са својим колегама који примењују нова знања и искуства у својој производњи. Млади пољопривредници на тај начин могу да стекну нова знања, искуства и добију нове идеје за унапређење својих газдинстава. Перманентна едукација пољопривредника је један од основних предуслова за високопродуктивну и стабилну производњу којом се остварује конкурентност пољопривредних газдинстава. Пољопривредни произвођачи који раде на својој едукацији су много спремнији да у своју пољопривредну производњу уведу новине као што су: набавка нових сорти семена, нове расе стоке, система за наводњавање, да примене модерне начине производње и обраде земљишта, активирају производњу у затвореном простору, отпочну са органском производњом, користе субвенције Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, као и средства из ИПАРД фондова.

2.7.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је усаглашена са Националним програмом за рурални развој РС 2018-2020.

2.7.4. Крајњи корисници: - Општина Параћин - Управа за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности која у току године организује посету пољопривредних произвођача Међународном сајму пољопривреде у Новом Саду и неком од пољопривредних сајмова у иностранству - пољопривредни произвођачи са територије Општине Параћин

2.7.5. Економска одрживост: Није потребан бизнис план.

2.7.6. Општи критеријуми за кориснике: - Сви индивидуални пољопривредни произвођачи који желе да организовано посете Међународне пољопривредне сајмове у иностранству или Новом Саду, морају да доставе Потврду о упису у РПГ у активном статусу за 2021. год. - Са једном потврдом о регистрованом пољопривредном газдинству могу да путују 2 члана газдинства

2.7.7. Специфични критеријуми: - упис до попуне места у аутобусима

2.7.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.7.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Жене носиоци пољопривредног газдинства	да	
2	Носиолац или члан регистрованог пољопривредног газдинства који до сада нису путовали на сајмове у иностранству	да	
3	Носиоци регистрованог пољопривредног газдинства млађи од 40 година	да	
4	Упис до попуне места у аутобусу	да	

2.7.10. Интензитет помоћи: - 100 % од укупних трошкова закупа аутобуса за превоз пољопривредних произвођача на Међународни сајам пољопривреде у Новом Саду - до 50% од укупних трошкова организоване посете пољопривредних произвођача сајму пољопривреде у иностранству, а који укључују: трошкове организације путовања, превоза и смештаја.

2.7.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број пољопривредних произвођача који су посетили сајмове пољопривреде у земљи и иностранству
2	Број младих пољопривредних произвођача, млађих од 40 година, који су посетили сајмове пољопривреде
3	Број жена носилаца регистрованог пољопривредног газдинства које су посетиле сајмове пољопривреде

2.7.12. Административна процедура: - На основу заинтересованости пољопривредних удружења и регистрованих пољопривредних произвођача, да се организује посета актуелном Међународном сајму пољопривреде у иностранству и одлуке Одбора за пољопривреду и развој села да се пољопривредни произвођачи пошаљу да посете сајам за који су заинтересовани, обзиром да се ради о набавци мале вредности, траже се 3 понуде туристичких агенција које ће организовати путовање. Одбор за пољопривреду и развој села бира најповољнију понуду, а Начелник Управе за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности даје налог финансијској служби да средства пребаца на рачун туристичке агенције – организатора путовања за сајам у иностранству или на рачун аутопревозника који обавља превоз пољопривредника до Новог Сада. - Организацију посете Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду, пријем и проверу Потврда о упису у РПГ обавља стручна служба Одељења за локални економски развој. Упис заинтересованих пољопривредника траје до попуне слободних места.

2.8. Назив и шифра мере: 601 601 Израда стратешких планова

2.8.1. Образложење: Стратегија пољопривреде и руралног развоја је дугорочни стратешки документ који дефинише циљеве, приоритете и оквире политичких и институционалних реформи у области пољопривреде и руралног развоја. Поред тога, овај документ дефинише оквир буџетске подршке који одражава развојно опредељење Стратегије. Овим документом успоставиће се темељи нове пољопривредне политике у општини Параћин за постепено преузимање модела европске подршке

пољопривреди.

2.8.2. Циљеви мере: Превазићи проблем ниске продуктивности у пољопривредној производњи, смањити велику технолошку зависност од развијеног света, на најбољи начин искористити иновативне пројекте који ће омогућити да се побољша квалитет пољопривредних производа, а самим тим да се повећа и производња, тако да се пољопривреда осавремени у складу са целокупним напретком..

2.8.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је усаглашена са Националним програмом за рурални развој РС 2018-2020, Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије (2014-2024).

2.8.4. Крајњи корисници: Крајњи корисник је ЈЛС Параћин и пољопривредни произвођачи општине Параћин.

2.8.5. Економска одрживост: Није потребно доказивати економску одрживост.

2.8.6. Општи критеријуми за кориснике: - расписана јавна набавка - искуство у изради стратешких докумената

2.8.7. Специфични критеријуми: - искуство у изради стратешких докумената

2.8.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
601	Стратегија пољопривреде и руралног развоја општине Параћин

2.8.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Нема посебних критеријума селекције	не	

2.8.10. Интензитет помоћи: - 100 % од укупних трошкова израде стратешког документа

2.8.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број подржаних пројеката
2	Број учешћа на јавним позивима различитих донатора

2.8.12. Административна процедура: Реализацију ове мере спроводе и контролишу: Јавне набавке ЈЛС, Управа за локални економски развој, јавне службе и друштвене делатности и Одбор за пољопривреду и развој села. Стратегија ће обухватити период од 2021. до 2025. године

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Шумадије и Западне Србије	рзс*
Област	Поморавска област	рзс*
Град или општина	општина	рзс*
Површина	541,7 км ²	рзс*
Број насеља	35	рзс*
Број катастарских општина	36	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	3 подручја, Буљане, Клачевица, Г.Мутница	
Демографски показатељи		
Број становника	50.798	рзс**
Број домаћинстава	16.679	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, км ²)	94	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	- 6,9	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	- 2,8	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	14,58	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	20,06	рзс**
Просечна старост	43,2	рзс*
Индекс старења	1,376	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	15,97	рзс*
Основно образовање (%)	23,12	рзс*
Средње образовање (%)	37,3	рзс*
Више и високо образовање (%)	8,9	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	25,51	Процена
Природни услови		
Релеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Равничарски, брежуљкасто-брдски	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Смоница (III,IV), алувијално земљиште (II - IV), сирозем (IV - VII), псеудоглеј (IV;V)	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено-континентална, субхумидна	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	631,9	Интерни
Средња годишња температура (oC)	11,1	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Велика Морава, Црница, 3 језера; 2. акумулације; 1-10 м ниво подземних вода	Интерни
Површина под шумом (ha)	16.866	рзс*

Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	32,00	рзс*
Попумљене површине у претходној години (ha)	3	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	56.215	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	5.586	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	3.564	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	99,38	
- правна лица и предузетници (%)	0,62	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	36.009	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	26,75	
Оранице и баште, воћњаци, виноградни, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	20.047 (40,15%) оранице и баште; 7.678 (14,17%) ливаде и пашњаци; 2.733 (8,60%) воћњаци; 965 (3,04%) виноградни; 4.586 (8,47%) остало	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	Жита:11.435 ха (65,62 %); индустријско биље: 10 ха (0,06 %); поврће: 343 ха (1,97%); крмно биље: 2.680 ха (15,38 %); остало: 124 ха (0,7%)	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	3,12	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	2.600	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	195	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	830	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	12,3	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	1527	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	4533,0513	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	345,1600	Интерни
- физичка лица (%)	19,31	Интерни
- правна лица (%)	80,69	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	6.283 говеда; 37.374 свиња; 10.773 оваца и коза; 230.863 живине; 5.051 кошница пчела	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	8.452 трактора; 221 комбајн; 18.646 прикључне машине	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	12.576 објекта за смештај стоке; 4.641 кош; 2.655 амбара; 11 силоса; 2.675 објекта за машине и опрему	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	28 хладњача; 11 сушара; 9 стакленика; 284 пластеник	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	10.077 ха (4.600 ПГ); 2.382 ха (2.981 ПГ); 11.075 ха (4.843 ПГ)	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	13.838	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	99,57 / 0,43	рзс***
Годишње радне јединице (број)	5.554	рзс***

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	1. регистрована зем. задруга; 32 удружења	Интерни
Производња пољопривредних производа (количина):		
- биљна производња (t)	13.691 - пшеница; 30.720 - кукуруз; 707 - кромпир; 26,4 пасуљ; 532 - купус; 1760 - паприка; 91 - парадајз	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	2.900 т млека;	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	307,14.	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	14/ 16.927	рзс*
<i>Водопријердна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	12.817	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	9.630	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	1.968	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	1.677	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	4 високонапонске трафостанице и 210 нисконапонских трафостаница	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	5 предшколских установа, 34 основних школа, 4 средње, 2 високе школе и 3 факултета	рзс*
Број становника на једног лекара	400	рзс*
Број корисника социјалне заштите	7.604	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	13.838	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	392	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	6 478 домаћих + 5.189 страних туриста 15.520 ноћења	рзс*
<i>Трансфер знања и информација</i>		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	406	ПССС

30.05.2021 год

Датум и место

Сјовановић

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС